

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 185/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kancelárkou KOLLÁRIKOVÁ s. r. o., Pod násypom 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka Mag. iur. Viera Kolláriková, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26 S 19/2012-868 z 28. novembra 2019 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Sžrk 2/2020 z 30. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 17. marca 2022 a doplnenou 22. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 20, čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 14 dohovoru a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 26 S 19/2012-868 z 28. novembra 2019 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Sžrk 2/2020 z 30. júna 2021. Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušiť a vec im vrátiť na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať finančné zadostučinenie, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom. Napadnuté rozsudky k tejto ústavnej sťažnosti nepripojila.

II.

Argumentácia sťažovateľky

2. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) tvrdí, že krajský súd a najvyšší súd v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia bližšie neoznačeného pozemkového úradu týkajúceho sa vysporiadania vlastníctva k pozemkom nachádzajúcim sa v [REDACTED] [REDACTED] v katastrálnom území [REDACTED] podľa zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov, v ktorom vystupovala v procesnom postavení ďalšej účastníčky konania, nerozhodli spravodlivo, v súvislosti s čím jej vznikla majetková a nemajetková ujma, pretože „na odkúpených pozemkoch mala právo podnikat“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia čl. 12 ústavy, základných práv sťažovateľky podľa čl. 20, čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, čl. 14 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 26 S 19/2012-868 z 28. novembra 2019 a rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 7 Sžrk 2/2020 z 30. júna 2021.

4. Konanie pred ústavným súdom upravujú § 32 až § 241 zákona o ústavnom súde, t. j. jeho piata časť. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. To znamená, že ešte pred tým, ako sa ústavný súd môže začať zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať formálne (procesné) náležitosti ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak ústavná sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a predpoklady, môže sa ňou ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky (I. ÚS 187/2012, III. ÚS 349/2015, I. ÚS 106/2020).

III.1. K namietanému porušeniu čl. 12 ústavy, základných práv sťažovateľky podľa čl. 20, čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, čl. 14 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu

5. Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy).

6. Sťažovateľka ako ďalšia účastníčka konania mohla proti rozsudku krajského súdu podať kasačnú sťažnosť, čo aj urobila a najvyšší súd o nej rozhodol rozsudkom č. k. 7 Sžrk 2/2020 z 30. júna 2021 tak, že ju odmietol ako podanú oneskorene [§ 459 písm. a) Správneho súdneho poriadku].

7. Keďže právomoc najvyššieho súdu predchádzala právomoci ústavného súdu poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 12 ústavy, základných práv sťažovateľky podľa čl. 20, čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, čl. 14 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

8. Návrh na začatie konania je neprípustný, ak ústavný súd v tej istej veci koná [§ 55 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Prekážka prv začatého konania (litispendencia) bráni tomu, aby na ústavnom súde prebiehali dve konania, prípadne viac konaní v tej istej veci. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identity účastníkov konania. O prekážku litispendencie nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

9. Ústavný súd zo svojej rozhodovacej činnosti zistil, že na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľky doručenej ústavnému súdu 10. decembra 2021, ktorej petit bol doplnený podaniami doručenými ústavnému súdu 11. decembra 2021, 12. decembra 2021 a 15. decembra 2021, už pred ním v tej istej veci prebieha konanie vedené pod sp. zn. Rvp 2517/2021, v ktorom sťažovateľka zastúpená inou právnou zástupkyňou namieta porušenia čl. 12 ústavy, základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, čl. 14 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 7 Sžrk 2/2020 z 30. júna 2021, ktorý sťažovateľka navrhuje zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho doplneným podaním z 13. decembra 2021 sa sťažovateľka v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2517/2021 domáha vyslovenia porušenia označených práv, ako aj jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „*postupom Okresného úradu v Nitre a Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod zn. spisu číslo: 26 S 19/2012*“ a taktiež „*aj postupom Najvyššieho súdu SR v konaní rozsudkom sp. zn. 7Sžr/2/2020 zo dňa 30.6.2021*“.

10. Vzhľadom na zistenie, teda že ústavný súd v identickej veci sťažovateľky už koná, z dôvodu prekážky prv začatého konania v tej istej veci bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky vedenú pod sp. zn. Rvp 778/2022 v tejto časti odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde (obdobne napr. II. ÚS 203/2019, II. ÚS 203/2020, IV. ÚS 23/2021).

11. Ústavný súd zároveň konštatuje, že akceptujúc autonómiu vôle navrhovateľov (sťažovateľov), ak zákon o ústavnom súde vyslovene neuvedie inak, nemá možnosť rozhodovať *ultra petitem* a rozširovať individuálnu ochranu ústavnosti nad rámec, ktorý navrhovatelia (sťažovatelia) požadujú (navrhujú). Taká možnosť tu nie je ani v prípade, že by zo skutkového stavu opísaného v návrhu na začatie konania (z ústavnej sťažnosti) vyplývali porušenia ďalších článkov ústavy alebo medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách podľa čl. 7 ods. 5 ústavy. Bez aktívneho prístupu navrhovateľov (sťažovateľov) ústavný súd zásadne nie je oprávnený ani povinný prijímať výroky, ktorých sa navrhovatelia (sťažovatelia) v petite nedomáhali, hoci by sa javili ako účinný prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Preto treba za osobitne dôležitú považovať náležitosť návrhu spočívajúcu v tom, že navrhovateľ musí uviesť, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (m. m. III. ÚS 419/2018).

12. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda v konaní podľa čl. 127 ústavy tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva

z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitu, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd.

13. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti nekonkretizovala, k porušeniu akého jej základného práva obsiahnutého v čl. 46 ústavy malo dôjsť zo strany najvyššieho súdu [§ 123 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde]. Zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 123) pritom vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Úplnú absenciu podstatnej náležitosti ústavnej sťažnosti nemožno odstrániť výzvou na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (II. ÚS 102/2019, I. ÚS 185/2021).

14. V prípade sťažovateľky, ktorej ústavná sťažnosť nemá náležitosti ustanovené zákonom, tak bol daný aj dôvod jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde. Okrem toho ústavnú sťažnosť podanú 17. marca 2022 nemožno považovať ani za podanú v zákonnej lehote podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, keďže napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 11. októbra 2021 a dvojmesačnú lehotu na jej podanie v žiadnom prípade nemožno odvíjať od doručenia upovedomenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 12. januára 2022, ktorý jej bol doručený 14. januára 2022, ktorým jej bolo oznámené, že jej podnetu nemožno vyhovieť. Ak sa sťažovateľka domáhala neexistujúcej ochrany – podania mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (ani Správny súdny poriadok, ani Civilný sporový poriadok už takýto opravný prostriedok neobsahujú), nemôže jej odpoveď na jej podnet „predĺžiť“ lehotu na podanie ústavnej sťažnosti.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu